

Передача
 на «РУСЛАН» вкласно:
 в Австрії:
 на члн рік . . . 20 пер.
 в рік . . . 10 пер.
 на чверть року . . . 5 пер.
 на місяць . . . 1-70 пер.
 За границю:
 члн рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на рік . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Подписне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Варши ми очі і думку ми вправо: а не возьмеш милость і віри не возьмеш, бо руска ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудня.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хоружини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає швидко на попереднє застережене.— Реклямації неопечатані вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові.

(На основі жерел написав Ол. Барвіньський).
 (Дальше).

Міністерство внутр. справ звернуло ся в 1892 р. в тій справі до долішно-австрійської прокуратурії скарбу (в тім була рука тодішнього, відомого із своїх поглядів ексц. шефа д-ра Ерба) о добромніне, а дол. австр. прокуратурія висловила дня 24. лютого 1893 ч. 39.233 такий свій погляд, що у всім не може годити ся на виводи галиц. прокуратурії скарбу і узасадненя еї добромніня з 22. червня 1889 ч. 12039 і оспорюваного розпорядку намісництва з 31. жовтня 1890 ч. 68.941, хоч згоджує ся в тім, що друга город. параф. церква повинна бути окремо трактована від народного інститута. Дол. австр. прокуратурія скарбу була тої думки, що інститут Народний Дім, одержавши посвідчене намісництва на предложені статута війшов в житє яко товариство на основі закона про товариства і яко таке признано єго правительством яко властїю над товариствами і яко дателем одної часті інститутського майна.

Одначе міністерство внутр. справ стояло при тім, що тут розходить ся передовсім о зложенє іменем наукового фонду заяви в справі впису до ґрунтових книг а в звязи з тим о обезпеченє в ґрунтових книгах в інтересі не построчної ще другої город. параф. церкви взглядно в користь сеї церкви. Міністерство внутр. справ було отже сеї гадки, що та справа передовсім належить до обсягу міністерства ісповідань і длятого звернуло ся там о виданє добромніня, взглядно о компетентну постанову, щоби опісля в тій справі видати в обопільнім порозуміню обидвох міністерств міністерське рішенє.

Справа згаданого рекурсу „общества“ Народ. Дому о стілько відносить ся до обсягу міністерства ісповідань, що тут розходить ся о рішенє питання, чи в ґрунтовій книзі м. Львова (ґіпот. виказ ч. 61) під конскр. ч. 78 положена реальність взглядно будовляні парцелі топ. чч. 101 102 мають бути інтабульовані в користь

інститута Народний Дім, взглядно ще не построчної тоді гр.кат. другої город. церкви разом з мешканєм для пароха у Львові, чи в користь „общества“ Народного Дому. Розвязка сего питання вимагає рішеня, чи актам даровизни з року 1849 і сл. належить признати характер придбань фондацийних, чи ні. Міністерство іспов. і просвіти стануло на тім становищі, що згаданим актам даровизни прислугує характер фондаций і згодило ся на виводи і узасадненє галицкої прокуратурії, як і

тута „Народний Дім“. Тими поданнями заявила Гол. Руска Рада правительству свій намір і своє бажанє, ввести в житє інституції, котрі вже з гори мали певну означену з аґально-хосенну ціль, — духовне добро, плеканє руского народного чутства, взглядю інтелектуальне чодвиженє і розвиток рускої народности в Галичині, а сїй цілі мали служити державні маєткові предмети, котрі під управою міністерства внутр. справ творили табулярну „власність не вільничо-редемпційного фонду. До сеї заяви була „Гол. Руск. Рада“ у Львові о стілько управнена, позаяк тоді она була одинокою представницею Русинів в Галичині, бо в ній тоді зосередили ся всі національні змаганя Русинів в суспільнім, культурнім і політичнім обсягу, а длятого Головну Руску Раду признавано тоді органом для береженя інтересів руского народу в Галичині також із сторони державної управи.

(Дальше буде)

Анатоль Вахнянин
 род. 7. вересня 18.1. р. † 11. лютого 1908.

на становище в тій справі намісництва. Як вже на початку сеї розвідки зазначено, „Головна Руска Рада“ у Львові в поданях до міністерства внутр. справ з 26. цвітня 1849 і з 28. серпня 1849 висловила бажанє, щоби рускому народови для аґально-хосенних цілей даровано розвалини і згарища колишнього монастиря Тринітаріїв,*) в котрім в 1848 р. містив ся львівський університет і колишнього костеліка тринітарського, в котрім містила ся університ. бібліотека (конскр. ч. 68) а іменно: а) для построчня другої гр.к. городської параф. церкви у Львові і б) для утвореня народного інсти-

*) Монастир Тринітаріїв основано тут в р. 1729, а цїсар Йосиф II звїс єго 1783 р. Відтак уміщено там в 1784 р. львівський університет з акад. ґімназією. Монастир, де містив ся університет, і церква, де містила ся унів. бібліотека, згоріли підчас бомбардованя м. Львова 2. листопада 1848 р. З народним пробудженєм Русинів порушив парох Рудна о. Лев Трещаківський (на згаданім на початку сеї розвідки засіданю) одушевленою промовою гадку віднести ся до всіх народів (також до Є. Сьв. Папи) о жертви і датки для засновин народного інститута руского, з чого опісля дійсно зібрано фонд (замітно, що гр. Альфред Потоцький дав 300 зр. конв. мон.). Ся гадка дала привід до того, що Гал. Руск. Рада звернула ся до міністерства внутр. справ 28. серпня 1849. р. з поданєм також вже попередю наведеним.

Автобіографія Анатолія Вахнянина. *)

Анатоль Вахнянин, родив ся в Синяві над Сяном в 1841 р., де єго батько, Клим, був сьвящеником.

В автобіографії своїй пише він про себе:

„Замилуване до музики завдячую я мой матері, Кароліні з Veith-ів, німкїні з роду, що своїх дітей з малку заправляла до піснї. В ґімназияльних школах в Перемишли (1851—

*) Вона була призначена для „Артистичного Вістника“, який однак перестав виходити.

1859) учився я нотного співу під рукою професорів Серсавіого і Їборенца. Ця наука лежала в тодішній системі шкільного виховання. На т. зв. „Singstund“-ах, тричі в тиждень, співали ми легонькі квартети виключно німецьких композиторів. Задля доброго альтового голосу прийнято мене небавом (1853 р.) до хору в руській катедральній церкві. Хор сей заснував в сорокових роках єпископ Ів. Сїгурський, а управу его віддав в руки звідчуженого Чеха Нанкого. З того часу вперше розбудилося ширше замилуване до нотного церковного співу в Перемишлі. Я співав в сїм хорі під наслідником Нанкого, згаданим Серсавім, відтак під звідчим нашим композитором Іваном Лаврівським, потім під Петром Любичем і Седляком (Чехом). Тут я і мої численні шкільні товариші мали нагоду пізнати церковні композиції Бортнянського, Нанкого, Серсавіого, Львова, Ів. Лаврівського і Михайла Вербицького, тодішнього пароха в Млинах (біля Краківця). Перемишль був неначе розсадником музикального життя Русинів, в яким брали живу участь музикальні родини Раствавських, Леонтовичів, Сїнкевичів, Менцінських, Витошинських, Лаврівських, Войтовичів, Носалевичів, Кордасевичів і других. Під приводом Ів. Лаврівського і Мих. Вербицького, двох сучасних руських композиторів, стала відтак побіч церковного співу звільна розвиватися і світська руська пісня. Молоді співочі сили збиралися в хаті Ів. Лаврівського і тут при допомозі старших виконували свідко скомпоновані ним твори. Згадаю лише про „Річку“ „Осінь“ та „Красну Зорю“, що в тім часі повстали. До Перемишля навідував ся з Млинів дуже часто Мих. Вербицький і привозив свої твори; переважно укладані на мужеські голоси. Пісні ті йшли відтак в гурток гімназійальної молодіжї. В садї Менцінських (на Підгір'ю) лунала літнім вечером рідна пісня і будила до „свого життя“. В 1859 році попав я яко питомець духовної семінарії у Львові опять в музикальний кружок семінарицький і яко баритоніст брав живу участь в їх хоральних продукціях. У Львові існували тоді два хори, імено Ставропільський під управою Рудковського і семінарицький під змінною управою ще лучших співаків. В 1861 р. завитали у руську духовну семінарію в перше твори Шевченкові, а з ними і деякі збірки українських народних пісень, як Коцішівського. Ми пізнали окремий характер укр. мелодій, вельми відрубний від німецьких або на німецький лад скомпонованих хорів. Тут і поважив се я вперше аложити квартет до слів Юр. Федьковича: „Чи знаєш де країна наша мила?“ Зі Львова повіс я українську пісню до Перемишля (1863), де відтак, покінчивши теологічні науки, одержав я (1864) місце суплента гімназійального. В Перемишлі засновала ся т. зв. „Громада“, а в ній повстав і кружок для плеканя української пісні. Кружок розжив ся скоро, так, що вже в 1865 р. змогли ми роковини смерті Тараса опровести концертом, в яким Перемишль вперше почув українську пісню. В 1866 р. кинула мене судьба у Відень на філософію. Для мене розкрив ся новий світ: німецька класична музика побіч пісні західних і полудневих Славян. Я небавом опинив ся в ческім співацькїм „Spolk-y“, який під управою Фергот-Товачевського став плекати і нашу пісню і взяв навіть участь в святакованю пам'яті Шевченка, зааранжованім через наше молоде товариство академічне „Сїч“ (1868 р.). Під конаць 1868 одержав я становище учителя гімназійального у Львові і опять лучила ся мені нагода, плекати рідну пісню між руською молодіжю. В р. 1870 заснував я статутове товариство музичне „Теорбан“, в яким учив музику звідчий в своїм часі польський композитор Гуневич. Сей Гуневич і наклонив мене учити ся композиції. Хор „Теорбана“ складав ся з молодіжї, між якою визначали ся пізнійше звідчі артисти Закревський і Мипуга. По недостатку матеріяльних засобів „Теорбан“, що містив ся таки в моїй приватній хаті, занидів.

Наші співачі сили лише від часу до часу громадили ся в „Руській Бесїді“, а частин

їх мусіла прилягти до других товариств музичних у Львові імено до хору Сїгурського, „Галицького музичного Товариства“, а відтак від 1881 р. до „Лютні“. Мимо того бодай в роковини смерті Тараса можна було що року виступати з концертами, на яких звеніла рідна пісня. Праця на полі музики була не легка. Життя наше (крім панен Любичів*) соромило ся виступати на концертозій естраді а до того з концертами нашими мусіли митиняти ся до „Стрільничих“ та магістрацьких салях у Львові, бо „Народний Дім“ був для нас зачинений. Донерва з 1891 роком зуміли ми зорганізувати своє співацьке товариство, „Львівського Бояна“, в яким віддано мені артистичну управу. Історія розвою сего товариства звідсна. Твори свої я писав привагідно, без всяких претенсій, бо ж я автодидакт на полі музики. Таким способом повстали хори мужеські „Молоді сини“, „Наша жизнь“, „По морю“ (до „Ярополка“ К. Устияновича), „Стоймо разом друг при другі“, дві кантати на повитанє цїсаря в часі гостини у Львові (1880 і 1894 р.), дві кантати в часі гостини архієп. Рудольфа у Львові і Тернополі (1887) з супроводом військових оркестр, а відтак заняв ся я враз з Порф. Бажаньським видавництвом „Кобзаря“ (1885 р.) в яким згармонізував я деякі народні пісні: „Чи я в лузі не калина була“, „Ой, нависли чорні хмари“, „Чи сестя керниченка?“, „На долині, при Чигрині“, і др. Для хору „Льв. Бояна“ зорудував я кілька т. зв. „Вязанок з народних пісень“, для народних шкіл зложив „Церковний співак“ (виданий польським товариством педагогічним), а прочі мої слабі сили зужив я на чотироактову оперу „Купало“. Нині труджу ся по змові в „Висшій музичній Інституті“ в надї, що з сеї інституції вийдуть „люде“.

Русини прашівської єпархії.

(Лист з Угорської Русі).

(Конаць).

Прашівська єпархія має до 250 народних шкіл (так званих гр. кат.) по селах. Викладовою мовою є в них переважно мадярска, місцями мішана мадярско-руска або мадярско-сотацька. Дуже часто лише катехизм викладає ся по руски. Деякі учителі забороняють дітям навіть дома говорити по руски, щоби осягнути тим більший успіх в мадярській мові серед мадярського люду. Само по собі в таких школах діти по правді навчають ся по мадярски, але в пізнійших своїх літах забувши мадярщину, не знають нічого майже з того, чого в школі учили ся. Додам ще, що наші учителі стоять тепер під острим надзором а від минулого року обов'язані навіть складати присуту на вірність мадярській конституції, вітчині ітд.

Учителі праш. єпархії виховують ся головню в гр. кат. семінарії учительській. Викладова мова є в ній мадярска. Ученики „гр. кат.“ учать ся в ній також і рускої мови (радне церковно-московської), однак сей предмет викладає ся всего 3 рази на тиждень і то для всіх 4 класів разом, тимчасом мадярска мова викладає ся в 9 годинах на тиждень а німецька в 5. Та і спосіб викладання руського язика є як найгірший, так, що навіть на каліграфію і гімнастику звертає ся більше уваги як на руський язик. З тої науки нема жадної користі; ученики навчають ся ледво читати і то дуже слабо. Так само недбало учать руського язика в праш. гімназії.

Що до праш. духовної семінарії, то также не можу написати нічого відрадного Вийшовши в середину семінарських

*) Паяна Герміна Любич вийшла замуж за проф. Вол. Шухевича, а її молодша сестра, Євгенія, є женою радника Ол. Барвінського.

мурів, не доведе ся там почути із уст питомців руського слова, хіба часом на жарт і то радше по сотацьки як по руски. Всі предмети викладають ся по латинськи, декотрі по мадярски. Руське слово можна хіба учути і то рідко на годині церковно-славянської мови, хоч викладовим язиком є тут також мадярський.

Не диво отже, що серед питомців панує анти-русський дух. Переважна їх часть є ренегатами мадяронами, котрих найвисшим ідеалом є: дістати ся чим скорше на добру парохію, тай дїждати ся тої щасливої тодини, коли по всіх наших парохіях буде ціле богослуженє відправляти ся по мадярски, як се по мадярських околицях вже тепер дїє ся.

Однак не можу сказати, що і тут серед питомців не знайдуть ся виїмки, себ то люди щирого серця і теплих почувань. Народного духа придусити можна, але цілком убити не легко. Таких щиріших людей є тепер в семінарії з пятеро.

Щоби уявити собі, серед яких обставин їм живе ся, мусу написати, що коли двом з них прислано кілька галицьких часописів, звернув ректорат ті часописи посилаючому з допискою, що часописий підбурюючих проти мадярської національно-державної ідеї до семінарії присилати не вільно, а самим питомцям виточив каріє слідство, з котрого ледво викрутили ся.

А треба знати, що в тих часописях не було ані одного слова не то про Мадярів, але навіть й про Угорщину.

В прашівській семінарії такі сумні обставини, що звідтам готові вигнати і найліпшого богослова за читанє заграничних часописів (особливо російських). Рік тому, чи два знакомий мені питомець дістав від свого вітця якісь часописи чи книжки російські і его видалено із семінарії, лише по великих заходах прийнято его відтак назад. Не ліпшу славу від російських мають в нас українські часописи, писані фонетикою. їх уважає ся у нас раз „ворожими мадярським національним ідеям і змаганям“.

Сумно дивити ся, що на нашій Русі всьо спить, хоч серед Русинів, Словаків, Німців ітд. бодай який такий рух можна замітити. Не лише ми самі звикли до наших сумних відносин, але що більше нас уважають пронащими (в руско національним розуміню) і чужі люди, особливо Мадяри. Розуміє ся, они тим дуже тішать ся. Они уважають нас уже „своїми“ і що правда, єсть у тім не мало радїї. На нас Русинів глядять цілий мадярський світ яко певних — найпевніших мадярських патріотів. Проте, коли у нас говорить ся або пише ся, про національний рух серед немадярських народностей, ніколи навіть не згадає ся про нас Русинів. Ми в очах теперішних політиків єсьмо Мадярами вживаючими поки-що рускої мови, які однак аж горять бажанєм стати ся чим скорше „справденими“ Мадярами після мови і об'яв'яв'.

Так бодай пишуть і говорять про нас всюди, чи однак щиро і по совісти того не знати.

Є однак познаки, котрі вказують на се, що вони всеж таки не спускають нас цілком з ока. Коли денедє запалить ся серед нас іскра національної свідомости, то они єї сейчас придусять і то дуже бруталною рукою. Можу сказати, що хоч у нас — на Угорщині — лична свобода може більша як у Росії, однак під національно-політичним зглядом у нас навряд чи не гірше ще, як там. Ви певне чули про ті сумні події, які лучили ся в листопадї м. р. у Черновій на Словаччині, де при посвяченю костела вбито 12

осіб, а много ранено. Проте треба нам бути дуже обережними в національних справах. Вас певно не зможе здусити уже ворожа рука, бо вас много і ви стоїте перед рядами ворога як рівні ему; в нас діло має ся цілком противно: наше число супротив ворога є зникоме.

Немадярон.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Бюджетова комісія, котра від Різдва відбуває засідання, щоби до дня 17. марця, на котрий має бути знов скликана держ. рада, не могла доси упорати ся з своєю задачею. Соймові вибори здержували певну часту членів комісії від участі в засіданнях і роботи і доперва тепер, коли вибори до декотрих соймів покінчені або кінчать ся, є вигляди, що держ. рада в означених дні буде могла дальші розпочати засідання і що на той час буде можна їй предложити звіт про бюджет. Одначе як раз тепер мають прийти відрочувані доси критичні розділи бюджету, іменно міністерства просьвіти і судівництва, а з ними виринуть в ріжних відмінах всякі національно-політичні питання, домагання і спори. Христ. суспільна „Kongress Austria“ звіщає, що міністерство обстає при згаданім в горі речинці скликаня держ. ради, позаяк думає знов зробити в нарадах єї довшу великодну перерву, щоби дати спрому до уконституованя і нарад нововибраних краєвих соймів. З иншого христ. сусп. жерела Reichspost дізнаємо ся знов, що в тим таборі проявляє ся роздратованє проти правительства, так що значна частина христ. суспільників в будж. комісії думає голосувати проти бюджету міністерства просьвіти, а се іменно задля того, що міністер Мархет задля нападу німецько-радикальних студентів в університеті в Градці на католицьких студентів не потягнув напасників до одвічальности і примірно не покарав. Тим способом бажають приневолити міністра Мархета, щоби виснував для себе відповідні послідовности.

Narodni Listy знов запевняють, що наслідком рішення Хебського (Егер) суду окр. в язиковій справі так заострили ся відносини між Чехами а Німцями і правительством, що положенє в кабінеті бар. Бека вельми поспувало ся. Язикова справа в Чехах домагає ся рішучої полагоди, а др. Крамарж після наради з б. міністром Пацаком і провдником чеських катол. народовців Грубаном пересправляв з бар. Беком і звернув бачність на роздратованє і невдоволенє в чеськім таборі. Той сам дневник звіщає, що бар. Бек має зараз після виборів до чеського сойму покликати провідників чеських на нараду в справах бюджету міністерства просьвіти і судівництва, а вислід єї наради буде у великій мірі зависимий від того, чи всі німецькі послі (отже й христ. суспільники) зединять ся знов до спільного поступованя чи будуть іти окремо. Одначе до такої згоди одноцілої між німецькими вольнодумцями (девяткою) а христ. суспільниками (до злуки в т. зв. дванайцятку) імовірно не прийде задля змагань вольнодумців в цілі обкровоєннє обсягу діланя міністерства робіт, яке має обняти христ. сусп. міністер др. Гессман.

Reichspost довідує ся з певного будапешт. жерела, що ще мали в грудні предложити независимці монарсі пропамятне письмо з домаганнями ународовленя угорського вій-

ска (по мысли т. зв. програми девятки) і під такими услівями заявили згоду на підвишенє контингенту новобранців і плат офіцерских. Автором сего письма має бути близький свояк міністра Зічого Алясара. Домагання висловлені в тим письмі відгравали вже певну ролю підчас розправ в делеґації, одначе зустрінули ся з опором в найвисших кругах. Через те розбила ся справа підвишеня війск. плат, а доперва після межинародного заворушеня викликаного балканьскими залізничними плянами виступають Мадяри знов з тими домаганнями.

Міністер війни Шенайх в суботній промові в делеґації, настроєній вельми елеґійно, заявив, що він не може заручити, що державна рада заздальєгідь буде повідомлена про нові умови що до нових уступок війскових в користь Мадярів, одначе запевняв, що, як довго він стоїть на чолі міністерства війни, не грозить армії ніяка небезпечність. Вказав при тим, що наслідком сучасних відносин „армія усихає“, і що в даних обставинах було би рішенє військового питання більше бажанє, як теперішний стан. Виходилоб із сего, що „треба ратувати, що ще уратувати дасть ся“, але насувають ся поважні сумніви, чи і так уже справа не посунула ся за далеко.

Заграниця.

Анґлійска нота в справі нової умови про балканьскі справи, яку тепер подали дневники, згоджує ся зовсім в найважнійших точках із змістом урядолої заяви російського правительства в тій справі поданої в „Россіи“. Нема сумніву, що обидві єї заяви оповіщено в порозуміню між обидвома правительствами.

В сій ноті заперечує ся рішучо, на чєб то між Росією і Анґлією зроблено нову умову про балканьскі справи, але за те обидва правительства є тої думки, що „самостійне поступованє“ Австрії в залізничних справах додало султанови відваги до опору проти македоньских реформ. „Россія“ признає, що ніхто не може Австрії заперечити права до будови залізниць в новобазарскім санджаку. Але коли Австрія старала ся о дозвіл на будову балканьскої залізницї, инші держави домагали ся переведеня реформ в Македонї. Султан згодив ся на тамто, але відказав домаганю инших держав рахуючи на Австрію і се викликало невдоволенє задля поступованя Австрії.

Отсе узасадненє має всякі позначки імовірности, але по стороні анґлієко-російській є далеко більша міра нещирости. В тій самій „Россіи“ напечатав Анґличанин Вілліям Ле Кес звіт з подорожи, яку з порученя балканьского комітету відбув на Балканї в справі будови залізниць і у всіх правительств, а також в Царгороді засягав відомостий про н.-базарську і про російско-італійську транверсальну конкurreнційну залізницю. В Букарешті, Білгороді, Софїї і Царгороді покликувзв ся він на те, що знає про обидва залізничні пляни а льондонський комітет балканьский бажав би знати, яке становище займуть правительства балкан. держав в тій справі. Отже насуває ся питанє: звідки знав балканьский комітет про пляни бар. Еренталя? і чи супроти того можна говорити, що пляни бар. Еренталя були несподіванкою для европ. держав? З того всего показує ся, що зворушенє викликанє проти бар. Еренталя було штучно приготовлєним маневром (а вторували сему п. Новіцкий у всепольскім Slowi і єго знакомі в Zeit-i і N. Wiener Journal, розтрублюючи про конечність димісії бар. Еренталя), а сєй манєвр був хитро устроєний московькими панславїстами. Тепер они намагають

ся повалити міністра війни Редигера, яко нібито прихильного Німеччині, що нібито він знов намагав ся звернути бачність Росії на далекий Схід і тим способом дати вільну руку Німеччині в Европі, а єго місце має заняти генерал Іванов, любимець цариці-вдови і довірєнник панславїстів. Росія має занехати будову фьоти, а звернути свою діяльність проти Туреччини і Персії. Сему змаганю пособляють в думі кадети, що з лібералів перекидають ся в панславїстів і зотривожують Ізвольского інтерпелляцією в справі новобазарскої залізницї та припірають єго, щоби ратував загроженых „славянських братів“ на Балканї, а ті самі кадети скликають до Москви „конференцію визначних політиків усіх славянських країв“, щоби станути проти змагань Австрії на Балканї (можливо, що послі Марков і Глебовіцкий там поїдуть!).

Заяви співчутя

з нагоди смерти бл. п. Анатоля Вахнянина наспіли дальше в телеґрамах (під адресою „Просьвіти“ у Львові):

Перемпска філія виражає свій щирий жаль з причини смерти першого голови і основателя „Просьвіти“.

Вирази жалю і щирого співчутя складає отсим Родині Покійного Анатоля Вахнянина голова бобрєцької філії „Просьвіти“ — Др. Гвоздецький.

На руки Родини приспіла заява співчутя від п. Михайла Потучка, старости в Босні.

В останній хвилі одержав проф. Студинський від проф. університету і віцемаршалка сойму д-ра Стефана Смал-Стоцького отсю заяву співчутя:

Смерть Вашого тестя, мого доброго учителя і приятеля, дуже глибоко мене діткнула. Прийміть вираз мого найглубшого жалю по поводу утрати єї і будьте ласкаві переповісти єї мій жаль Вашій Високостойній Панї і Тещі. Най Бог Вас як найскорше потішить.

Новинки.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Мелетія сщм.; римо-кат.: Матея Сяґф. — В середу: руско-кат.: Мартиніяна при.; римо-кат.: Вікторія з А.

— **Виборчі вигляди.** Завтрішнього вторника відбудуть ся вибори соймових послів в 74 сільских округах, а се в 47 округах східної Галичини а в 27 західної. Gazeta Narodowa, котра стоїть в близьких зносинах з міродатними кругами, подає в останнім числі здогадуваний вислід соймових виборів, які, если би здійснило ся пророцтво Gaz. Nar., були би страшним погромом для вашої народної ідеї. На основі вислїду правиборів — пише Gaz. Nar. — повинно би в 47 сільских округах східної Галичини зараз при першім голосованю припасти 23 мандатів польским кандидатам, 8 староруским, а 4 українофільским (се терміни часто уживані в Gaz. Nar.), а в 12 округах прийде імовірно до тіснійшого голосованя. В тих 12 округах, числимо, що при тіснійшій голосованю вийде 5 польских кандидатів, 4 українські і 3 старорускі, так що загалом у східній Галичині перейде: 28 Поляків (24 консервативів, 1 признаючиий ся до народовой демокрації, 2 до демокрації безприкметнякової і 1 людовець), 11 старорусинів і 8 українофілів і радикалів. Если би се сповнило ся — пише дальше Gaz. Nar. — то можна би вже мати погляд на загальний вигляд сойму. З 31 міских мандатів і торговель-

них- палат вийде імовірно 4 консерватистів, 26 демократів ріжного відтінку і 1 центро-вонець, а з 44 мандатів більшої власности консерватисти. Будучий сойм, зложений з 161 членів, складав би ся з:

77 консерватистів (24 зі східної Галичини сільських громад, 5 з зах. Гал., 4 з міст і 44 з більшої власности), 29 демократів ріжного відтінку, 19 людовців, 2 центровців, 3 Стояловців, 19 Русинів, 12 вірилістів.

— Жадане румунських катедр на університеті в Чернівцях. Як доносить N. fr. Presse румунські слухачі віденських академій скликали в середу збори, на яких явив ся також посол др. Аврель Ончул. Бесідники вказували на брак правничого факультету в Чернівцях з румунською викладовою мовою. Далше жадано катедри для румунської історії на філософичнім факультеті в Чернівцях. Збори ухвалили резолюцію, в якій румунське акад. студенство у Відні домагає ся заспокоєня національно-культурних потреб румунського народа і визнає румунських послів, щоб взяли справу в руки. — До сего додає черновецька «Буковина»: Заходи Румунів о заложєне кількох румунських катедр на черновецькім університеті для нас симпатичні, лиш заразом буковинські Русини, як найчисленніший народ на Буковині, в разі заложєня румунських катедр мусять і собі домагати ся того самого права.

— Костюмово-масковий вечерок з танцями в саях львівської «Бесіди», перша того рода забава у Русинів, числив багато гостей. Маскованих і в костюмах було кільканайцять пар, за те прийшло много цікавих на огляднви. Поміж перебраними визначали ся: циганка, Тиролька, Яванка (хлопець), жид, тореадор, смерть і Француз, а по відмаскованю дістали обіцяні нагороди циганка і жид, перша «золоту» бранзолетку, а другий «золотий» перстень з «брильянтом». Забава протягла ся до рана. При забаві зібрала Італіянка (п-ї Мат.) 14 К з розпродажі помаранч на руску захоронку.

— Українське бжільництво, ілюстрована часопись, яка виходить в Петербурзі (ул. Конная 5), містить в 2. ч. з сего року дуже інтересні статі для пасічників. Між дрібними статейками находимо цікаві вістки, написаві М. Сумцовом, про бжільництво на Україні в старовину. Стара Україна — каже автор — кохалась в бжільництві; солодкий мед був дешевий; бжела весело гула, користуючись нечисленними липовими лісами і буйними степовими травами. Між иншим багато пасік було по монастирях та церквах. Вже за давні часи, до татар, на Україні-Руси князі, будуючи церкви, наділяли їх «бортневими землями». Тим же шляхом простували великі пани, дідичі, козацка старшина. Церковні пасіки були вільні від податків, і навіть татари не брали з пошв медової дані. Було з сего боку добре, та минулось, і вже в XVIII століттю зрідка агадують про церковні пасіки, — ознака, що вони йшли на знищенє, а в XIX століттю церковні пасіки попадають ся вже не часто, наприклад, в Ямпольскім повіті в селах Климашівці і в Заміхові. В описній книзі змиївського Никольського монастиря 1702 р. зазначено, що сьому монастирю належали дві пасіки; в одній було 150 вуликів, в другій 100. Липновському монастирю в Білгородцені було в 1754 р. наказано «пчелу расплодить».

— В пастир. послані німецьк. епископату просимо справити отсі печатні похибки:

в Ч. 30, стор. 2. ряд 6. сьвятої віри замість сьвятої віли;

» » » » ряд 8. повного опечалєня зам. повинного опечалєня;

» » » » в передостатнім уступі по словах: над мотивами пропущено слова: тим ліпше зрозумієте, як конечно було, щоби Богом ітд;

в Ч. 31. в першім уступі, 7. рядок по словах: повний погляд вставити: на блуди а в слідуєчім рядку має бути: в нашім часі грозять зам. грозячим;

в Ч. 32. в першім уступі, передост. ряд, перед словом: філософія вставити: конечно;

в Ч. 32. в третім стовпці з гори, 1 ряд має бути: Що лише може зам. що лише можна;

а тамже 5. ряд з гори має бути: обертаємо зам. обережаємо.

Оповідки.

— Вечерниці з танцями на дохід Захоронки відбудуть ся в суботу дня 29. лютого в кімнатах «Бесіди». З огляду, що дохід з вечерниць і забав є головним жерелом удержаня товариства, виділ запрошує всю львівську як і замісєву громаду на сі послідні вечерниці сего карнавалу.

Телеграми

з дня 24. лютого.

Відень. Посольська палата, яка збере ся 17. марця, крім бюджету поладнає також предлогу що до міністерства публичних робіт та кількох инших законів, а між ними торговельний договір з Сербією.

Магдебург. Magd. Ztg доносить з Петербурга, що коронна рада під проводом царя ухвалила коштом 240 мил. рублів відбудувати флоту. Если би держ. дума не ухвалила тої квоти, то буде розвязана. Думські послы навіть з крайної правиці є проти ухвалєня того кредиту.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни абіжа і продуктів у Львові від 17. до 23. лютого 1908:

	за 50 клг.	
Пшениця	11-25—11-45 К	
Жыто	10-35—10-60 К	
Ячмінь броварняний	7-45—7-80 К	
Ячмінь на пашу	6-50—7-00 К	
Овес	6-30—6-55 К	
Кукурудза	8-50—8-70 К	
Просо	8-35—8-60 К	
Горох до варєня	9-35—10-00 К	
Горох на пашу	7-00—7-50 К	
Бобик	6-60—6-80 К	
Конюшина червена	85-00—95-00 К	
Конюшина біла	35-00—45-00 К	
Конюшина шведска	80-00—95-00 К	
Тимотка	32-50—35-50 К	
Ріпак зимовий	15-65—16-00 К	
Насіє конопл.	9-75—10-00 К	
Хміль	45-00—60-00 К	
Насіє льняне	10-00—10-25 К	
Львянка	11-00—11-25 К	

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали 23. с. м.: Алексей Саяк, Бурштин; Мария Сосновска; Тернопіль; Валерия Матковска, Стрий; Ізидор Романович, Броди; Сильвестер Герасимович, Лешнів; Іван Фірман, Камінка струмілова; Михайло Пристап, Рава руска; Тимотей Станчак, Ростов на Дону; Евген Петрушевич Сколе; Мария Попович, Коломия; Володимир Дутка, Загірє; Олександр Царевич, Козова.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Сеняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 29. лютого 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білєти вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

! Кашель !

Хто любить своє здоровлє, той хоронить его.

5245 нот. дол. свідочтв доказує помічний вислід

**Кайзер'а
Brust-Caramellen**

(Грудні кармельки)
з трєма соснами.

Випробовані лікарями і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флегми, закатарєня устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дістати можна у всіх аптиках і дрогуєриях.

(19—24)

Контора виміни

ц. к. уприв. галицького акційного

БАНКУ

Гіпотечного

поручає

яко добру і певну льокацію

- 4% листи гіпотечні
 - 4 1/2% листи гіпотечні
 - 5% листи гіпотечні преміовані
 - 4% листи Товариства кредитового земского
 - 4 1/2% листи Банку краєвого
 - 4% листи Банку краєвого
 - 5% облігації комунальні Банку краєвого
 - 4% позичку краєву
 - 4% облігації пропінацийні і всілякі ренти державні
- Ті папєри продаємо і купуємо по найточнішій курєї деннім.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5-50	8-55	1-30	5-25	9-50
Кракова	7-25	9-45	—	8-40	2-31
Ряшева	—	—	1-10	—	—
Підволочиск	7-20	12-00	2-16	5-40	10-30
Черновець	8-05	—	2-25	—	9-00
Черновець	—	—	3-35	—	12-20
Станиславова	5-55	—	—	—	—
Коломиї	—	10-05	—	—	—
Стрия	7-29	11-50	3-51	—	10-50
Пустомит	7-29	11-50	3-51	9-40H	10-50
Самбора	8-00	10-30	1-55	—	9-20
Любіня	8-00	10-30	1-55	9-20	11-50†
Рава рускої	7-10	12-40	4-50	—	—
Янова	8-22	1-15	5-00	9-25	10-10†
Брухович	7-10	12-40	1-45†	4-50	8-20
Брухович	10-05†	—	3-25	5-30	9-35L
Зимної води	5-50	7-25	1-10	5-25	9-50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3-45	8-25	2-45	7-05	11-10
Кракова	—	8-40	6-15	7-20	12-45
Ряшева	—	—	4-05	—	—
Підволочиск	6-20	10-45	2-17	7-00	11-15
Черновець	6-10	9-20	1-55	—	10-40
Черновець	—	—	—	—	2-51
Станиславова	—	—	—	5-50	—
Коломиї	—	—	2-35	—	—
Стрия	7-30	—	2-26	6-25	11-30
Пустомит	7-30	10-45H	1-26	6-25	10-30
Самбора	6-00	9-05	4-30	—	10-51
Любіня	6-00	9-05	2-10†	4-30	10-51
Рава рускої	6-12	11-05	—	7-10	11-35†
Янова	6-58	9-15	1-35†	3-35	6-30
Брухович	6-12	11-05	2-28	5-45	8-34L
Брухович	9-05†	12-41†	3-45	7-10	11-35†
Зимної води	3-45	8-40	4-05	7-20	11-00

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і сьвята означені † — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою H, — в неділі і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою L.

